

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието, храните и горите

10/22/2020

X 0201-141/ 22.10.2020

НАРОДНО СЪБРАНИЕ			
Вх. No	054-06-913		
Дата	22	10	2020

Signed by: Zoya Aleksandrova Urmanova

ЧРЕЗ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

Г-Н ГЕОРГИ СТОИЛОВ

НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ ПГ НА „БСП ЗА БЪЛГАРИЯ“

На Ваш № 054-06-913/16.10.2020 г.

Относно: Наличие на остатъци от системен хербицид Глифозат ($C_3H_8NO_5P$) и инсектициди в етеричните масла, произведени в България

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОИЛОВ,**

В отговор на поставените от Вас въпроси относно наличие на остатъци от системен хербицид глифозат ($C_3H_8NO_5P$) и инсектициди в етеричните масла, произведени в България, Ви предоставям следната информация:

Максимално допустимите граници на остатъчни вещества (МДГОВ) от пестициди за продукти от растителен и животински произход се определят съгласно Регламент (ЕО) 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23.02.2005 г. относно МДГОВ от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета. Приложение I към регламента съдържа списък с продуктите от растителен и животински произход или частите от тях, които се използват в прясно или преработено състояние и/или като съставни храни или фуражи.

Максимално допустимите граници на остатъчни вещества се задават за всяка комбинация „продукт – активно вещество“.

Активното вещество глифозат е хербицид от химичната група на фосфонатите с широкоспектърно неселективно и системно действие срещу едногодишни и многогодишни житни и широколистни плевели. Той се употребява широко в селското и горското стопанство, в паркове и градини. Глифозатът е включен в списъка на одобрените в Европейския съюз (ЕС) активни вещества, съгласно Регламент (ЕО) 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21.10.2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета. На 16.12.2017 г. Европейската комисия поднови одобрението на глифозат (Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2324), като употребата на активното вещество на ниво „ЕС“ бе разрешена за срок от 5 години (до 15.12.2022 г.), вместо стандартния период от 15 години. Счита се, че с този петгодишен срок се гарантира приоритетна преоценка на глифозат пред други активни вещества, с оглед необходимостта от осигуряване на високо равнище на защита в ЕС.

На 27.09.2019 г., вследствие на получен от Европейската комисия мандат, Европейският орган за безопасност на храните (ЕОБХ) прие ревизираното си мотивирано становище върху прегледа на съществуващите максимални нива на остатъчни вещества за глифозат, съгласно чл. 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23.02.2005 г. относно МДГОВ от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета. В преразгледаната версия на становището на ЕОБХ са взети предвид допълнителни данни, предоставени от държавата членка-докладчик на активното вещество. Максимално допустимите граници на остатъчни вещества са определени, за да се гарантира, че потребителите са защитени от прекомерно количество глифозат в диетата си. Те се основават на анализ на всички съществуващи разрешени употреби на хербицида в ЕС, като се сравняват диетите на възрастните и децата в ЕС със стойностите на безопасен прием, препоръчани от ЕОБХ през 2015 г. и 2018 г. Оценката на риска, обхващаща всички растения/култури, третирани с глифозат показва, че не се очаква настоящите нива на експозиция да представляват риск за човешкото здраве.

Към настоящия момент в България са разрешени за употреба 27 продукта за растителна защита, съдържащи активното вещество глифозат.

Съгласно публикувани аграрни доклади, за периода 2015-2018 г. на страницата на Министерството на земеделието, храните и горите, основните етерично – маслени култури за периода са лавандула и маслодайна роза. В България се отглеждат още маточина, кориандър, резене, бял трън, мента, валериан. Тези култури са включени в приложение I към Регламент (ЕО) № 396/2005.

Действащите МДГОВ за глифозат в гореизброените култури са определени в Регламент (ЕС) 293/2013 за изменение на приложения II и III към Регламент (ЕО) № 396/2005 и са съгласно *Таблица 1:*

Таблица 1: МДГОВ за глифозат

Продукт (код)	МДГОВ (мг/кг)
Мента, маточина (0256080)	0.1
Бял трън (0401110)	0.1
Роза, лавандула (0631030)*	2
Валериан (0633010)	2
Кориандър (0810040)	0.1
Резене (0810070)	0.1

*В България има разрешени ПРЗ съдържащи глифозат за приложение при роза след засаждане.

Необходимо е да се уточни, че на този етап съгласно европейското законодателство при разрешаването на продукти за растителна защита, заявените култури се разглеждат по отношение на остатъчните вещества единствено като част от диетата на потребителите.

Относно МДГОВ на инсектициди в етерични масла - за посочване на отделни стойности е необходимо да се конкретизират активните вещества. В България са одобрени 162 инсектицида съгласно Списък на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти за растителна защита (ПРЗ) на Българската агенция по безопасност на храните, съдържащи основно 45 активни вещества самостоятелно или в комбинация. За поне 7 от тях има разрешени употреби при роза. Нивата са съгласно Таблица 2:

Таблица 2. МДГОВ за някои инсектициди, разрешени в БГ за приложение при рози

Продукт (код)	МДГОВ (мг/кг)						
	Ацетамиприд (Регламент 2019/88)	алфа-циперметрин (Регламент 2017/626)	Циперметрин (Регламент 2017/626)	Делтаметрин (Регламент 2018/832)	Дифлубензурон (Регламент 2019/91)	Флоникамид (Регламент 2018/687)	Тебуфенпирад (Регламент 2017/693)
Роза, лавандула (0631030)	0.05	0.1		15	0.05	0.1	0.05

Стриктно спазване на секторното законодателство в сферата на продуктите за растителна защита при съблюдаване принципите на добрата растителнозащитна практика и интегрираното управление на вредителите, и употреба на ПРЗ в съответствие с указанията в етикетите им срокове и дози за третиране, са предпоставка за производство на здрави растения, в които не се очаква наличие на остатъци от пестициди, превишаващи максимално допустимите стойности.

Подробни данни за развитие на производството, вноса, износа и продажбите в България в сектор „Парфюмерия и козметика“ са публикувани в секторния анализ на Българска национална асоциация „Етерични масла, парфюмерия и козметика“ (БНАЕМПК), в който са отразени тенденциите в развитието на сектора до декември 2019 г.

По отношение на производството за 2018 г., произведените обеми етерични масла и есенции от 240,4 тона намалява спрямо 2017 г. с 9,5%, а спрямо 2014 г. – нараства с 83,5%.

Производство на етерични масла, смеси от ароматизиращи субстанции (2014-2018г.), тона

Показател	мярка	2016	2017	2018
Розово масло	тона	2.5	3.7	4.3
Лавандулово масло	тона	189.9	236.1	176.8
Други етерични масла и есенции (без розово и лавандулово масло)	тона	3.6	25.9	59.4

Източник: Секторен анализ на Българска национална асоциация Етерични масла, парфюмерия и козметика (БНАЕМПК)

Производството на розово масло през 2018 г. от 4,3 тона отчита увеличение спрямо 2017 г. със 17%, докато при лавандуловото масло има намаление спрямо 2017 г. с 25%. Производството на други етерични масла и есенции (без розово и лавандулово масло) се увеличава повече от два пъти през 2018 г.

Резултатите от предварителните данни на НСИ показват, че през 2019 г. предприятията, включени в извадката, са произвели общо 207,5 тона етерични масла, което в сравнение с 2018 г. е увеличение със 79,6 тона или с 62,3%.

При розовото масло произведените количества са с 868 кг или с 28% по-малко спрямо 2018 г., а при лавандуловото масло – с 29 тона или с 24,6% повече.

Производство на етерични масла (2018-2019), кг - предварителни месечни данни

	мярка	2018	2019
Етерични масла	кг	127 895	207 523
Розово масло	кг	3 094	2 226
Лавандулово масло	кг	117 761	146 672

Източник: Секторен анализ на Българска национална асоциация Етерични масла, парфюмерия и козметика (БНАЕМПК)

По отношение на продажбите, през 2018 г. предприятията са реализирали общо 208 тона етерични масла и есенции. В сравнение с 2017 г. има намаление на общите продажби с 41 тона или с 16,4%, а спрямо 2014 г. увеличение със 79 тона или 60,5%.

Продажби общо на етерични масла, смеси от ароматизиращи субстанции (2014-2018)

Показател	мярка	2016	2017	2018
Розово масло	тона	2.3	3.6	4.0
Лавандулово масло	тона	142.9	225.3	145.1
Други етерични масла и есенции (без розово и лавандулово масло)	тона	3.8	20.2	59.2

Източник: Секторен анализ на Българска национална асоциация Етерични масла, парфюмерия и козметика (БНАЕМПК)

Годишните данни за общите продажбите на производителите на розово или лавандулово масло през 2018 г. показват, че продадените количества са:

- розово масло – 4 тона, като спрямо 2017 г. увеличението е с 0,5 тона или с 12,6%;

- лавандулово масло – 145,1 тона и намаление спрямо 2017 г. от 80 тона или 35,6%.

Продадените количества други етерични масла и есенции (без розово и лавандулово масло) са 59,2 тона, като увеличението на общите продажби е с 39 тона или 3 пъти.

Конкретен анализ или извършено проучване относно икономическата загуба на България, причинена от реализацията на етерични масла и от невъзможността за реализиране на етерични масла във фармацевтичната и козметична промишленост извън България към момента, не е правен. Единствените изводи, които може да бъде направят са на база данните от НСИ за обема на експорта на етерични масла - вътреобщностните доставки и износа за трети страни в тона.

Експорт на етерични масла от България за периода 2018-2020г./август/, тона

ПРОДУКТИ	ГОДИНА		
	2018	2019	2020
Износ на продукти с тарифен код 330124 – масла от „Mentha piperita”, обезтерепени или не, вкл. конкрети и абсолю /т/	0,2	0.3	0.3
Износ на продукти с тарифен код 33012979, обезтерепени или не етерични масла от лаванда (лавандулово и лавандиново), вкл. конкрети и абсолю /т/	176.9	105.8	159.2
Износ на продукти с тарифен код 33012991, обезтерепени етерични масла, вкл. конкрети и абсолю с изключение на етерични масла от цитросуви и ментови растения, здравец, жасмин лаванда, индийски трокот и карамфил /т/	45.7	52.5	20.3

Източник: НСИ

Прави впечатление, че експорта на ментово масло с тарифен код 330124 се задържа на ниво от 0,3 тона през 2019 г. и 2020 г. При експорта на лавандулово масло, включително конкрети и абсолю се забелязва увеличение в изнесените количества от 105,8 тона за 2019 г., до 159,2 тона през 2020 г. Износът на продукти с тарифен код 33012991 (групата където попадат и розовото масло, розовата вода и абсолю) има намаление в експортираните количества до 20,3 тона през 2020 г.

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“

④